

HISTORIA, KLASA 6

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania.

Ocena śródroczna jest wystawiona po realizacji materiału programowego obejmującego treści zawarte w rozdziale I - III podręcznika do historii dla kl. VI „Wczoraj i dziś” Bogumiły Olszewskiej, Wiesławy Surdyk – Fertsch i Grzegorza Wojciechowskiego (wyd. Nowa Era)

Ocena roczna jest wystawiana po realizacji materiału programowego zawartego we wszystkich sześciu rozdziałach w/w podręcznika, ze szczególnym uwzględnieniem treści nowych (pozostałych rozdziałów IV - VI). Uwzględnia również ocenę śródroczną.

Zaplanowany materiał programowy może być modyfikowany; wymagania dostosowane do indywidualnych możliwości psychofizycznych i potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, zespołu klasowego.

Uczniom posiadającym opinię/lub orzeczenie/ PPP dostosowuje się wymagania edukacyjne do ich możliwości psychofizycznych i potrzeb, zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii/orzeczeniu.

Ocena z historii uwzględnia, między innymi:

1. Odróżnianie przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
2. Posługiwanie się podstawowymi określeniami czasu historycznego;
3. Umieszczanie procesów, zjawisk i faktów historycznych w czasie (oś czasu) oraz uporządkowanie ich i ustalanie związków przyczynowo – skutkowych;
4. Krytyczne analizowanie informacji uzyskanych z różnych źródeł, próba wyciągania z nich wniosków;
5. Dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłości dla rozumienia procesów zachodzących we współczesności;
6. Posługiwanie się pojęciami historycznymi i wyjaśnianie ich znaczenia.

OCENĘ NIEDOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy przewidzianej programem klasy szóstej i nie posiada umiejętności przewidzianych na ocenę dopuszczającą. Poziom wiedzy i umiejętności nie pozwala mu na kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej. Większość ocen ze sprawdzianów to niedostateczny. Nie pracował na miarę swoich możliwości. Często nie posiadał pomocy do lekcji, pracował niesystematycznie. Nie opanował podstawowej terminologii, myli pojęcia i fakty, nie kojarzy poznanych postaci, ma problemy z wyjaśnieniem zagadnień omawianych na lekcji.

OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ otrzymuje uczeń który: otrzymał większość ocen dopuszczających. Pracuje z pomocą i zachętą nauczyciela. Często był niesystematyczny, w sposób fragmentaryczny opanował wiadomości i umiejętności przewidziane programem nauczania. Wyjaśnia podstawowe pojęcia np. Stary i Nowy Świat, odpust, sobór, szlachta, herb, szabla, dwór i folwark, unia, elekcja, hetman,

husaria, sułtan, rozbiory Polski, konstytucja, rewolucja, gilotyna, terror. Wskazuje wiek wydarzenia i zaznacza podane daty na osi czasu. Wymienia przyczyny i skutki odkryć geograficznych, reformacji, wojen w XVII w. Wymienia państwa, z którymi Polska walczyła w XVII w. Wymienia dowódców i generałów poznanych na lekcji. Wskazuje na mapie Rzeczpospolitą i jej sąsiadów oraz państwa, z którymi toczyliśmy wojny w epoce nowożytnej.

OCENĘ DOSTATECZNĄ otrzymuje uczeń, który: opanował wiadomości i umiejętności przewidziane na ocenę dopuszczającą, a ponadto: omawia w prosty sposób wydarzenia epoki nowożytnej oraz posługuje się osią czasu. Potrafi określić wiek i datę wydarzenia, umieszcza je na osi czasu. Wymienia przyczyny i skutki odkryć geograficznych. Wymienia kilku twórców renesansu i wielkich podróżników. Opisuje dokonania M. Lutra. Opisuje życie w dworcu szlacheckim, ubiór szlachcica, zasady wolnej elekcji. Wymienia kilku królów elekcyjnych. Tłumaczy, dlaczego wiek XVII nazywamy “wiekiem wojen”, czym był potop szwedzki. Potrafi wymienić kilku hetmanów, wymienia państwa, z którymi Polska toczyła wojny w XVII w. Wie, kim byli i skąd pochodzili kozacy, kim był B. Chmielnicki. Podaje przykłady państw, gdzie panowała monarchia (Francja, Wlk. Brytania) i określa zasady tego ustroju. Wymieni kilka wynalazków oświecenia oraz ich twórców. Krótko opisuje powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki, wskazuje wiek tego wydarzenia. Podaje przyczyny i daty rozbiorów Polski (gł. trzeciego rozbioru), wskazuje na dokonania króla Z.A. Poniatowskiego, Sejmu Wielkiego. Wymienia państwa zaborcze. Wie, czym było powstanie kościuszkowskie i dlaczego upadło. Podaje datę/wiek wybuchu rewolucji francuskiej, wyjaśnia przyczyny jej wybuchu (wymienia stany społeczne Francji). Opisuje kim był Napoleon, jakie były jego losy, w jaki sposób wiążą się one z Polską. Posługuje się terminologią: legiony, emigracja, hymn Polski, zabory, abdykacja. Potrafi sformułować samodzielnie krótką wypowiedź na zadany temat, konstruuje proste odpowiedzi do zadań np. w zeszycie ćwiczeń.

OCENĘ DOBRĄ otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności na odpowiednio niższą, a ponadto: podaje cechy charakterystyczne epoki nowożytnej, wyznacza jej ramy czasowe. Przedstawia rolę Hiszpanów i Portugalczyków w podboju Nowego Świata, opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach (pojęcia: kolonia, niewolnik, plantacja). Wyjaśnia pojęcia: antyk, humanizm, renesans (przykłady dzieł renesansowych w Polsce). Omawia wybrane dzieło renesansu. Wyjaśnia znaczenie reformacji (pastor, celibat, zbór, heretyk, inkwizycja). Wymienia prawa i obowiązki szlachty, wyjaśnia czym były przywileje, konstytucja Nihil Novi. Uzasadnia, że Kopernik i Galileusz byli ludźmi renesansu. Wyjaśnia, dlaczego Polska była państwem “bez stosów”, kim był innowierca. Wyjaśnia zasady wyboru monarchy (wolna elekcja). Opisuje wojny z Wlk. Księstwem Moskiewskim (dymitriada, bojar), przyczyny i skutki; wojny z Turcją (haracz, Kamieniec Podolski, Cecora, Chocim); z Kozakami. Rozumie pojęcia *liberum veto* i jego znaczenie, sarmatyzm. Monarchia we Francji i w Wlk. Brytanii, absolutyzm oświecony, republika. Wskazuje okoliczności wybory króla S. A. Poniatowskiego na króla, wymienia reformy w celu naprawy sytuacji państwa. Opisuje sytuację po I rozbiore Polski, obrady Sejmu Wielkiego,

działania S. Małachowskiego, targowicę. Opowiada o insurekcji kościuszkowskiej (postaci i bitwy). Opisuje przebieg Rewolucji Francuskiej, wymienia najważniejsze zapisy Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela. Przedstawia położenie Francji po rewolucji, na czym polegała blokada kontynentalna, wymienia reformy Napoleona. Opisuje wyprawy Napoleona i rolę Polaków w tych walkach. Przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego, kim był książę Józef Poniatowski.

Sprawnie posługuje się mapą i poznanymi pojęciami. Potrafi napisać samodzielnie notatkę, korzysta z różnych źródeł wiedzy, jest systematyczny i przygotowany do zajęć. Na zajęciach zazwyczaj jest aktywny, pracuje na miarę swoich możliwości. Większość ocen to dobry.

OCENĘ BARDZO DOBRĄ otrzymuje uczeń, który posiada wiedzę i umiejętności na odpowiednio niższą, a ponadto:

Sprawnie i samodzielnie posługuje się mapą i poznanymi pojęciami. Na mapie przedstawia miejsca poznanych bitew, kampanii, wypraw wojennych. Stosuje poznane pojęcia i fakty do wyjaśniania wydarzeń historycznych. Podaje przyczyny i skutki wydarzeń: wojen, odkryć, zmian społecznych i politycznych (pozytywne i negatywne). Omawia znaczenie renesansu jako nowej epoki, reformacji i kontreformacji. Opisuje budowę charakterystyczne dla omawianych epok: renesans, barok, oświecenie oraz twórców wymienionych epok. Przedstawia etapy walki o niepodległość stanów Zjednoczonych, Rewolucji Francuskiej. Opowiada o sytuacji Polaków po utracie niepodległości.

Potrafi napisać samodzielnie notatkę, korzysta z różnych źródeł wiedzy, jest systematyczny i przygotowany do zajęć. Na zajęciach jest aktywny, pracuje na miarę swoich możliwości, przygotowany do lekcji. Większość ocen to bardzo dobry.

OCENĘ CELUJĄCĄ otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania na ocenę bardzo dobrą. Potrafi pracować samodzielnie i kreatywnie. Prezentuje wysoki poziom wiedzy historycznej. Przedstawia argumenty uzasadniające własne stanowisko w odniesieniu do procesów i postaci historycznych. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się pojęciami historycznymi. Odnosi sukcesy w konkursach historycznych.

Oprac. Alicja Fryc-Klag